

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZEΛΟΥ 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ

ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505

E-mail: geoteeam@otenet.gr

Web site: www.geotee-anmak.gr

Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Καβάλα, 27-07-2016

Αριθ. Πρωτ: 502

Προς: Όπως ο πίνακας διανομής

Κοιν.: Όπως ο πίνακας διανομής

Θέμα: «Διαβίβαση απόψεων της επιτροπής Κτηνιάτρων του Παραρτήματος μας για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς στην Ανατολική Μακεδονία»

Το Παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας υπηρετώντας το θεσμοθετημένο ρόλο του, ως ο σύμβουλος της πολιτείας μεταξύ άλλων θεμάτων και στα κτηνιατρικά θέματα (Ν. 1474/1984), συνέστησε ειδική ομάδα εργασίας Κτηνιάτρων. Αντικείμενο της ομάδας εργασίας ήταν να εξετάσει με καλή διάθεση και χωρίς να θέλει να καταλογίσει ευθύνες, το πρόβλημα που υπάρχει με τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς. Η επιτροπή ασχολήθηκε κυρίως με το υπάρχον νομικό πλαίσιο, την κατάσταση που επικρατεί, τις υπάρχουσες δομές και τελικά συνέταξε τις προτάσεις της για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης. Προτάσεις που σας αποστέλλουμε συνημμένα.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε.
του ΓΕΩΤΕ.Ε.
Ανατολικής Μακεδονίας

Ζαφείρης Μυστακίδης

**Πόρισμα της επιτροπής Κτηνιάτρων του ΓΕΩΤΕΕ Παράρτημα Ανατολικής
Μακεδονίας για το θέμα των αδέσποτων ζώων συντροφιάς
στην Ανατολική Μακεδονία**

Τα αδέσποτα ζώα (σκύλοι και γάτες), αποτελούν εδώ και πολλά χρόνια πραγματικότητα στις αστικές περιοχές, και όχι μόνο, της χώρας μας. Τα προβλήματα που προκύπτουν από την ύπαρξη των αδέσποτων ζώων είναι αρκετά αλλά αφορούν κυρίως θέματα που άπτονται στην ομαλή συνύπαρξή τους με τους πολίτες των περιοχών αυτών και της Δημόσιας υγείας. Αυτός είναι και ο λόγος που το θέμα των αδέσποτων ζώων είναι πολύπλοκο και απαιτεί ιδιαίτερα προσεκτικό χειρισμό. Ενδεικτικά, θα αναφέρουμε προβλήματα που προκύπτουν από την ύπαρξη αδέσποτων ζώων στους δρόμους και στις αστικές γειτονιές.:

1. τα ζώα περιφέρονται άσκοπα στους δρόμους και σε πάρκα, είτε μόνα τους είτε σχηματίζοντας αγέλες, και λόγω της κακής εμπειρίας τους από τους ανθρώπους είναι φοβικά, με συνέπεια πολλά από αυτά να παρουσιάζουν επιθετική συμπεριφορά για τους κατοίκους της περιοχής.
2. ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού των αδέσποτων πεθαίνει κάθε χρόνο από αιτίες που σχετίζονται με τον άνθρωπο (π.χ. θανατηφόροι τραυματισμοί από αυτοκίνητα, φόλες, κ.ά), ενώ και ένα ποσοστό πέφτουν θύματα κακοποίησης (βασανισμοί, κ.ά).
3. διατρέφονται ελλιπώς, και εξαιτίας του υποσιτισμού τους εμφανίζουν εικόνα αδυναμίας - απίσχυσης και μερικές φορές μπορεί να γίνουν επιθετικά στην προσπάθεια ανεύρεσης τροφής. Σε ορισμένες περιπτώσεις που τη διατροφή τους αναλαμβάνουν φιλεύσπλαχνοι συμπολίτες μας, αυτό μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία αγέλης με όλα τα προβλήματα που αυτό συνεπάγεται (κίνδυνος Δημόσιας υγείας, δεξαμενή διαφόρων μεταδοτικών ασθενειών για τα άλλα ζώα αλλά και για τον άνθρωπο).
4. είναι εκτεθειμένα σε κάθε κίνδυνο για την υγεία τους εξαιτίας της έλλειψης πρόληψης ασθενειών και κτηνιατρικής περίθαλψης.

Σύμφωνα με το υπάρχον νομικό πλαίσιο - ν.4039/2012 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.4235/2014 - για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό – ισχύει ότι:

- 1) «Οι Δήμοι υποχρεούνται να μεριμνούν για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς, (άρθρο 9, παρ.1)...»
- 2) «Η περισυλλογή και η διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς μπορεί να ασκείται και από συνδέσμους δήμων, καθώς και από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία σε συνεργασία με τον αρμόδιο Δήμο, εφόσον αυτά διαθέτουν υποδομή, συνιστάμενη στην ύπαρξη κατάλληλων σχετικών εγκαταστάσεων ή οχημάτων μεταφοράς ζώων και ανθρώπινο δυναμικό με εμπειρία στο χειρισμό των ζώων. (άρθρο 9, παρ.1)...»
- 3) «Για την περισυλλογή και τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων συντροφιάς κάθε Δήμος ή όμοροι ή συνεργαζόμενοι Δήμοι ιδρύουν και λειτουργούν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς επιτρεπομένης της συνεργασίας με ενδιαφερόμενα φιλοζωικά σωματεία και ενώσεις ή και εθελοντές φιλόζωους σε ιδιόκτητους ή μισθωμένους ή παραχωρούμενους από το Δημόσιο, την Περιφέρεια ή από ιδιώτες χώρους. Στους Δήμους είναι δυνατόν να παρέχεται και οικονομική ενίσχυση από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για τη δημιουργία και λειτουργία καταφυγίων. Τα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς αποτελούν χώρους προσωρινής παραμονής και περίθαλψης και η ίδρυση και λειτουργία τους διέπεται από τις ισχύουσες διατάξεις για τα ενδιαίτηματα ζώων του ν. 604/1977 και του π.δ. 463/1978. (άρθρο 9, παρ.2)...»
- 4) «Για την περισυλλογή των αδέσποτων ζώων συντροφιάς συγκροτούνται συνεργεία από άτομα κατάλληλα εκπαιδευμένα και έμπειρα στην αιχμαλωσία ζώων συντροφιάς, που καθοδηγούνται και ελέγχονται στο έργο τους από κτηνίατρο, ο οποίος ορίζεται από την αρμόδια υπηρεσία Κτηνιατρικής του Δήμου και, όπου αυτή δεν έχει συσταθεί, από το Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης του οικείου Δήμου ή από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας. (άρθρο 9, παρ.3)...»
- 5) «Τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς, που περισυλλέγονται, οδηγούνται τμηματικά στα υπάρχοντα καταφύγια αδέσποτων ζώων συντροφιάς, στα δημοτικά κτηνιατρεία ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις και σε ιδιωτικά κτηνιατρεία, που διαθέτουν την κατάλληλη υποδομή και μπορούν να φιλοξενήσουν προσωρινά και για εύλογο χρονικό διάστημα τα προς περίθαλψη ζώα, μέχρι την αποθεραπεία τους. Εκεί **υποβάλλονται σε κτηνιατρική εξέταση, στερώνονται, σημαίνονται με ηλεκτρονική σήμανση ως αδέσποτα και καταγράφονται στη διαδικτυακή ηλεκτρονική βάση.** Αν διαπιστωθεί από την κτηνιατρική εξέταση ότι είναι τραυματισμένα ή πάσχουν από

ιάσιμο νόσημα, υποβάλλονται στην κατάλληλη θεραπευτική αγωγή. **Αν διαπιστωθεί ότι είναι επικίνδυνα ζώα συντροφιάς ή ότι πάσχουν από ανίατη ασθένεια ή ότι είναι πλήρως ανίκανα να αυτοσυντηρηθούν λόγω γήρατος ή αναπηρίας και η διατήρησή τους στη ζωή είναι πρόδηλα αντίθετη με τους κανόνες ευζωίας τους και αρνηθούν τα φιλοζωικά σωματεία της περιοχής να αναλάβουν τη φροντίδα, εποπτεία και τη διαδικασία υιοθεσίας τους, υποβάλλονται σε ευθανασία.** (άρθρο 9, παρ.4)...»

- 6) «Σε κάθε Δήμο συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου (άρθρο 46 του Ν.4235/2014 παρ. 12) πενταμελής επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, τα δύο μέλη της οποίας ορίζονται από τα φιλοζωικά σωματεία και τις ενώσεις, που εδρεύουν στο Δήμο ή στην οικεία Περιφερειακή Ενότητα. Υποχρεωτικά στην επιτροπή μετέχουν ένας (1) κτηνίατρος υπεύθυνος για τα αδέσποτα και ένας (1) εκπαιδευτής σκύλων και ένας (1) εκπρόσωπος του Δήμου που εδρεύει στο Δήμο ή την οικεία Περιφερειακή Ενότητα. (άρθρο 9, παρ.12)...». Η επιτροπή αποφασίζει για την επικινδυνότητα ενός ζώου συντροφιάς και αντιμετωπίζει τα προβλήματα που προκύπτουν κατά τη διαχείριση των αδέσποτων ζώων.
- 7) Αδέσποτα ζώα συντροφιάς, μπορούν να υιοθετούνται από ενήλικα άτομα ή από φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, που λειτουργούν νόμιμα. (άρθρο 9, παρ.6,7,8).
- 8) «Ζώα συντροφιάς, που δεν έχουν υιοθετηθεί και σύμφωνα με γνωμάτευση του κτηνίατρου κρίνονται ότι είναι υγιή, επανεντάσσονται άμεσα στο οικείο τους περιβάλλον, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου που περισυλλέγησαν, αφού προηγουμένως ελεγχθεί ότι έχουν σημανθεί και καταγραφεί ηλεκτρονικά και ότι έχουν υποβληθεί σε αποπαρασίτωση, εμβολιασμό και στείρωση. (άρθρο 9, παρ. 9)...». Η επανένταξη ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες (άρθρο 9, παρ.10).
- 9) «Οι Δήμοι, οι Περιφερειακές Ενότητες και οι Περιφέρειες δημιουργούν δίκτυο ενημέρωσης των πολιτών για τα ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία (άρθρο 9, παρ.12)...».
- 10) Υπάρχει θεσμοθετημένη η αποτροπή πρόσβασης αδέσποτων ζώων συντροφιάς σε απορρίμματα (σφαγεία, κρεοπωλεία, νοσοκομεία, στρατόπεδα, κατασκηνώσεις, καταστήματα διάθεσης τροφίμων, εγκαταστάσεις μαζικής εστίασης και γενικά χώρων υγειονομικού ενδιαφέροντος) και η περισυλλογή νεκρών ζώων (εθνικού, επαρχιακού και αστικού δικτύου) για την αποτέφρωση ή την υγειονομική ταφή τους, σύμφωνα με τις εθνικές και κοινοτικές διατάξεις. (άρθρο 11, παρ.1,2)

11) Ποινικές κυρώσεις και Διοικητικά πρόστιμα των παραβάσεων του ν.4039/2012, εφαρμόζονται συστηματικά και με αποτελεσματικότερο τρόπο.

Σήμερα, και λόγω της οικονομικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται η χώρα, η εφαρμογή μέτρων καθίσταται ακόμη δυσκολότερη, με αποτέλεσμα το πρόβλημα να οξύνεται ακόμη περισσότερο συνέπεια του γεγονότος ότι:

- α) αυξάνεται ο αριθμός των ζώων που εγκαταλείπονται στους δρόμους από πολίτες που αδυνατούν να τα φροντίσουν.
- β) οι Δήμοι αδυνατούν να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η περισυλλογή και διαχείριση των αδέσποτων ζώων και έτσι να μην αλλάζει η εικόνα στους δρόμους, στα πάρκα και στους οικισμούς.
- γ) στα υπάρχοντα δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων δεν υπάρχει ικανός αριθμός ατόμων κατάλληλα εκπαιδευμένων και έμπειρων στην περισυλλογή και φροντίδα ζώων.
- δ) η χρηματοδότηση των υπάρχοντων δημοτικών καταφυγίων αδέσποτων είναι περιορισμένη και σε μερικές περιπτώσεις δεν καλύπτονται εγκαίρως πάγια έξοδα όπως η διατροφή και κτηνιατρική περίθαλψη.
- ε) δεν υπάρχουν υποψήφιοι ιδιοκτήτες για να υιοθετήσουν ζώα με συνέπεια οι υιοθεσίες έχουν μειωθεί σημαντικά

Η αντιμετώπιση του προβλήματος των αδέσποτων ζώων είναι πολυδιάστατη και πρέπει να είναι αποτέλεσμα συνεργασίας διαφόρων φορέων όμως θα πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω σημεία :

- i. Οι Δήμοι θα πρέπει να υλοποιήσουν τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τα αδέσποτα ζώα σύμφωνα με το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο (εγκεκριμένα δημοτικά ή διαδημοτικά κτηνιατρεία και καταφύγια αδέσποτων ζώων, επιτροπές παρακολούθησης του προγράμματος διαχείρισης αδέσποτων ζώων συντροφιάς, δημιουργία δικτύου ενημέρωσης πολιτών για ζώα που διατίθενται προς υιοθεσία).
- ii. Ενημέρωση και αφύπνιση του ζωοφιλικού αισθήματος των πολιτών με κάθε μέσο (έντυπα, εφημερίδες, φυλλάδια, ημερίδες, τηλεόραση, ράδιο, ομιλίες σε σχολεία, κλπ) και από κάθε φορέα, σχετικά με τα ζώα και τις υποχρεώσεις του ιδιοκτήτη ζώου, ως προς την διατροφή τους, τις απαιτήσεις περιποίησης, την ιατρική πρόληψη και

περίθαλψη, τη συμπεριφορά τους και τους τρόπους αναπαραγωγής τους, με σκοπό τη μείωση του αριθμού των ζώων που καταλήγουν τελικά στους δρόμους.

- iii. Στείρωση και καταγραφή των ζώων που κυκλοφορούν αδέσποτα στην περιοχή του εκάστοτε Δήμου και επισήμανσή τους.
- iv. Εμβολιασμός των αδέσποτων ζώων με τα απαραίτητα εμβόλια και ταυτόχρονα άνοιγμα σχετικού βιβλιαρίου Υγείας από τον κτηνίατρο. Η πλειοψηφία των αδέσποτων ζώων αποτελείται από ημίαιμα κυνηγόσκυλα και ποιμενικούς. Ενδεχομένως να πρόκειται για ζώα μεγάλης ηλικίας, μη στερωμένα, λειψμανικά, τα οποία είναι πιθανό να φέρουν και άλλα συνοδά νοσήματα, λοιμώδη ή μη. Είναι λοιπόν μεγάλης σημασίας να γίνεται έλεγχος των βιβλιαρίων υγείας καθώς επίσης και η τοποθέτηση σήμανσης στα ζώα που χρησιμοποιούνται από κυνηγούς και σε ζώα φύλακες μονάδων παραγωγικών ζώων.
- v. Χρηματοδότηση για την κάλυψη των πάγιων αναγκών των δημοτικών ή διαδημοτικών κτηνιατρείων και καταφύγιων αδέσποτων ζώων και εκπαίδευση του προσωπικού τους σε θέματα περισυλλογής και ευζωίας των ζώων.
- vi. Ουσιαστική συνεργασία των πολιτών και των φορέων μεταξύ τους (τοπικές και κεντρικές φιλοζωικές ενώσεις και σωματεία, Δήμοι, Περιφέρειες, Υπουργείο) για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του θέματος των αδέσποτων ζώων.
- vii. Επίσης σχετικά με την αφύπνιση του ζωοφιλικού αισθήματος, η κοινή γνώμη και κυρίως τα παιδιά, δεν θα πρέπει να επηρεάζονται από την προβολή καθαρόαιμων φυλών σκύλων, γεγονός το οποίο ενθαρρύνεται μέσω των διαφημίσεων και των pet shop. Θα ήταν σημαντικό να προβάλλονται τα ημίαιμα ζώα συντροφιάς εξίσου καθώς δεν υστερούν σε τίποτα των καθαρόαιμων φυλών. Η πρακτική αυτή της εξίσου προβολής των ημίαιμων ζώων θα μπορούσε σε αρχικό στάδιο, να περιορίσει σημαντικά το πρόβλημα.

Η ομαλή συνύπαρξη των ζώων με τον άνθρωπο είναι βασικής και ουσιαστικής σημασίας για την διατήρηση της ισορροπίας στο αστικό και μη περιβάλλον με σημαντικές επιπτώσεις στο μέλλον όλων μας.

Κλείνοντας το πόρισμα της επιτροπής θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ως Παράρτημα τη συμμετοχή των παρακάτω Κτηνιάτρων στην εν λόγω επιτροπή:

Κοταλακίδης Κων/νος	Κτηνίατρος / Σέρρες, συντάκτης πορίσματος
Τζιαχάνας Ευθύμιος	Κτηνίατρος / Δράμα
Καρυοφυλλίδου Σοφία	Κτηνίατρος / Ν.Πέραμος
Ιγνατιάδου Αθανασία	Κτηνίατρος / Σέρρες
Κοντοστόλη Ευαγγελία	Κτηνίατρος / Καβάλα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- 1) Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γραφεία κ. Υπουργού και κ. Αναπληρωτή Υπουργού
- 2) Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γενική Διεύθυνση Βιώσιμης Ζωικής Παραγωγής και Κτηνιατρικής
- 3) Δήμος Καβάλας mayor@dkavalas.gr φαξ: 2513500201
- 4) Δήμος Παγγαίου info@dimospaggaiou.gr φαξ: 2592350079
- 5) Δήμος Νέστου mail@dimosnestou.gov.gr φαξ: 2591023700
- 6) Δήμος Θάσου dimos@thassos.gr φαξ: 2593022104
- 7) Δήμος Δράμας dhmos-dramas@dra.forthnet.gr φαξ: 2521020562
- 8) Δήμος Δοξάτου info@doxato.gr φαξ: 2521352409
- 9) Δήμος Κάτω Νευροκοπίου nevrokop@otenet.gr φαξ: 2523023043
- 10) Δήμος Παρανεστίου dimarhos@paranesti.gr φαξ: 2524022571
- 11) Δήμος Προσοτσάνης info@prosotsani.gr φαξ: 2522350191
- 12) Δήμος Σερρών mayor@serres.gr φαξ: 2321083602
- 13) Δήμος Αμφίπολης info@dimos-amfipolis.gr φαξ: 2324071309
- 14) Δήμος Βισαλτίας info@dimosvisaltias.gr φαξ: 2322020340
- 15) Δήμος Εμμανουήλ Παππά dimarxosep@0670.syzefxis.gov.gr φαξ: 2321352628
- 16) Δήμος Ηρακλείας info@dimosvisaltias.gr φαξ: 2325350159
- 17) Δήμος Νέας Ζίχνης n-zixni@otenet.gr φαξ: 2324350624
- 18) Δήμος Σιντικής info@sidiki.gr φαξ: 2323350220

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

- 19) Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης – Γραφείο Περιφερειάρχη
periferiarxis@pamth.gov.gr φαξ: 2531352155
- 20) Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας – Γραφείο Περιφερειάρχη
Periferiarxis@pkm.gov.gr φαξ: 2313319752
- 21) Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας – Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη [antip-](mailto:antip-kavalas@pamth.gov.gr)
kavalas@pamth.gov.gr φαξ: 2510834369
- 22) Περιφερειακή Ενότητα Δράμας – Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη
antidramas@pamth.gov.gr φαξ: 2521035565
- 23) Περιφερειακή Ενότητα Σερρών – Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη
antiperiferiarxis@serres.pkm.gov.gr φαξ: 2321350466
- 24) Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος Α.Μ.Θ.
antipagro@pamth.gov.gr φαξ: 2510837801
- 25) Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος Κεντρικής
Μακεδονίας rdo@pkm.gov.gr φαξ: 2310989348
- 26) Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Καβάλας
daokkavalas@pamth.gov.gr φαξ: 2510291472
- 27) Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Σερρών
varoudis@serres.pkm.gov.gr φαξ: 2321355108
- 28) Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Δράμας daokdr@pamth.gov.gr
φαξ: 2521351297
- 29) Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Καβάλας
dykavalas@pamth.gov.gr φαξ: 2513503300
- 30) Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Δράμας
ygeiadramas@pamth.gov.gr φαξ: 2521351320
- 31) Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας Π.Ε. Σερρών
dygeias@serres.pkm.gov.gr φαξ: 2321350453
- 32) Κτηνιατρικό Εργαστήριο Καβάλας
- 33) Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
- 34) Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
- 35) Μέλη του Παραρτήματος